

Jeugdtheater Hofplein

Advies: positief, binnen budget

- ▶ Geadviseerd subsidiebedrag: € 1.625.000,-
- ▶ Gevraagd subsidiebedrag: € 2.637.000,-

Samenvatting van de aanvraag

“Jeugdtheater Hofplein is sinds 1985 dé plek waar elk kind en iedere jongere van podiumkunst kan proeven door zelf theater te maken in de omgeving van gedreven professionals. Zij vertellen verhalen, ontdekken rollen en kunnen tegelijkertijd volledig zichzelf zijn. Rotterdam is onze inspiratie, ons toneel. Een stad die uitdagingen en kansen kent, waarbij investeren in kinderen en jongeren van essentieel belang is voor een kansrijke toekomst. De eigen verhalen van onze spelers zijn onderdeel van de kracht en kwaliteit van het eindresultaat. En dat eindresultaat is krachtig omdat het wordt gemaakt en gespeeld door kinderen en jongeren. De professionals bij Hofplein kiezen er dan ook expliciet voor om bij Hofplein te werken en juist die bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van jonge mensen.

Hofplein bereikt een bredere doelgroep en maakt daarmee de (Rotterdamse) sector inclusiever. We zijn de humuslaag van de podiumkunstensector, een kweekvijver van talent. Door een aan elkaar verbonden aanbod in de vrije tijd, binnenschools en in de wijken, zijn we er voor alle kinderen en jongeren in Rotterdam. De lijnen naar de kunstvakopleidingen en het professionele veld zijn kort. Deelnemers stromen al dan niet via een opleiding door binnen het culturele werkveld van Rotterdam. Zij zijn nieuwe (mede-)makers in de sector en vormen het toekomstige publiek van heel cultureel Rotterdam.

De succesvolle aanpak van de huidige periode leidt er toe dat meer kinderen en jongeren, zeker zij die niet vanzelfsprekend in aanraking komen met kunst en cultuur, deelnemen aan onze activiteiten. Uitgaande van de toegekende subsidie van 2024, vragen we dan ook een aanvulling van € 124.000. We bereiken hierdoor ruim 4.000 extra kinderen en jongeren: van 6.902 naar 7.155 deelnemers in de vrije tijd, van 10.404 naar 12.065 deelnemers binnenschools (lessen) en van 3.994 naar 6.264 deelnemers binnenschools (besloten voorstellingsbezoek in het Hofpleintheater). Het aantal contacturen (DCU) stijgt met 2.824: in de vrije tijd/wijken van 7.665 naar 10.207 en binnenschools 18.500 naar 18.782. Het publiek bij onze voorstellingen groeit van 46.000 naar 55.000 bezoekers. Het gebruik van repetitieruimtes in onze panden door jonge makers/culturele partners en verhuur stijgt van 24.000 naar 55.000 bezoeken. Gezamenlijk groeit Hofplein van 70.000 naar 110.000 bezoeken.

We gaan door op ingeslagen wegen die aantoonbaar vruchten afwerpen. Het blijft een belangrijke ambitie om de toegang tot meedoen verder te verbreden. We ontwikkelen door als broeiest van jeugdtheater, cultuuronderwijs en talentontwikkeling. Om onze ambities te realiseren zetten wij in op verbreding en verdieping van het aanbod en het hiermee bevorderen van de keten van talentontwikkeling. De drie i's: Interconnectiviteit, Inclusiviteit en Innovatie zijn integraal vervlochten in onze identiteit en werkwijze. Bovendien leveren

we een bijdrage aan de ambities van het college van B&W om kinderen en jongeren (en hun publiek) te bereiken die als zogeheten “lichte gebruikers” worden omschreven.

Met een professioneel team (76,5 fte) dat werkt vanuit gedeelde passie, een heldere ambitie en een doelgerichte strategie kijkt Hofplein met vertrouwen naar de toekomst en verheugt zich op heel veel theatermaken en beleven met en voor de jonge inwoners van onze stad.”

Artistieke en inhoudelijke kwaliteit

De commissie beoordeelt de artistiek-inhoudelijke kwaliteit als goed. Jeugdtheater Hofplein beschikt over een groot en overtuigend trackrecord. De organisatie breidt door de jaren heen het aanbod uit, zowel in de vrije tijd als binnenschools. Ook is er een heldere focus op de professionele ontwikkeling van docenten en theatermakers die betrokken zijn bij Jeugdtheater Hofplein. In de afgelopen periode lag er nadruk op het zoeken naar verbinding met kinderen en jongeren die niet vanzelfsprekend met theater in contact komen. Hiervoor is een wijkenmethodiek ontwikkeld (die overigens marginaal wordt uitgelegd). Docenten worden ondersteund in de specifieke vaardigheden die nodig zijn om in de wijken te werken, zowel binnen- als buitenschools. Onder meer daaruit leidt de commissie af dat zowel in aanpak als in uitvoering het vakmanschap centraal staat.

De eigen visie op theater maken wordt wellicht wat te veel vanzelfsprekend geacht door de organisatie. In die visie staat ‘verhalen vertellen door de ogen van kinderen’ vanuit ‘eigen kracht en authenticiteit’, maar hoe Jeugdtheater Hofplein daartoe te werk gaat wordt niet duidelijk beschreven.

Het vakmanschap van Jeugdtheater Hofplein staat ook overtuigend beschreven in het juryrapport van de Elja Foundation Award, die door de organisatie afgelopen jaar werd gewonnen. Daarin wordt Jeugdtheater Hofplein een ‘empowerment machine’ genoemd.

Jeugdtheater Hofplein zet vanuit de cijfers en in tekst helder uiteen hoe groot de zeggingskracht is. De organisatie is ook transparant over wat ze (nog) niet kan laten zien. Jeugdtheater Hofplein geeft aan haar publiek (bezoek) uit te willen breiden door de onderwerpen en thema’s van haar producties aan te passen en mee te laten groeien met de vraag. Door nieuwe verhalen te vertellen en bestaande verhalen anders in te steken, zegt Jeugdtheater Hofplein in te zetten op er- en herkenning van doelgroepen die de organisatie niet vanzelf bereikt. In de terugblik op de afgelopen periode is terug te lezen dat Jeugdtheater Hofplein dit succesvol heeft gedaan. Dat geldt ook voor de manier waarop Jeugdtheater Hofplein samenwerkt met scholen. De relatie tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten is goed: er is sprake van een heldere keten. Van de eerste kennismaking op school tot talentontwikkeling op de academies – het vormt een duidelijke lijn. Er wordt overtuigend beschreven wat de positieve impact is van de korting op deelname via het Jeugdfonds Cultuur. De bezoekersmix wordt onderbouwd met onderzoek en laat een duidelijk streven zien richting een spreiding over alle doelgroepen.

Ten slotte is er waardering voor de monitoring, evaluatie en het lerend vermogen van de organisatie. Onderzoek naar (ervaringen van) bezoekers en deelnemers leidt tot aanpassingen in aanbod. Ook anticipeert Jeugdtheater Hofplein op de behoeften van de leerlingen, bijvoorbeeld door het starten van een pilot.

Voor Rotterdam is Jeugdtheater Hofplein al decennia een belangrijk onderdeel in de keten van talentontwikkeling binnen theater. De oorspronkelijkheid van de organisatie schuilt in het samen met kinderen en jongeren theater maken: zij vormen het uitgangspunt voor elk te vertellen theatraal verhaal. De diversiteit van die verhalen neemt toe. De organisatie is uniek in het combineren van theateropleidingen en -producties.

Het vertrouwen op die werkwijze heeft als keerzijde dat een uitgesproken artistieke signatuur ontbreekt. Jeugdtheater Hofplein kaart thema's aan die nu actueel zijn, maar het is niet duidelijk of dat vanuit een eigen artistieke motivatie gebeurt. De commissie had graag meer gelezen over de wijze waarop de thematiek tot stand komt, en waar de informatie vandaan wordt gehaald. Een focus- of klankbordgroep zou de organisatie in dit kader niet misstaan.

Waarde voor de stad, de bewoner en de discipline

De commissie beoordeelt de waarde voor de stad, haar bewoners en de discipline als goed. Het meerjarenbeleidsplan toont goede samenwerking met het onderwijs. Er wordt samengewerkt met Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam en er lijkt ook afstemming te zijn met de verschillende culturele organisaties voor binnenschoolse educatieprojecten. De samenwerkingen zijn gericht op de uitvoering van aanbod vanuit Jeugdtheater Hofplein. De organisatie zoekt ook buiten deze sectoren naar passende samenwerking, zoals met het RET en Lemniscaat. De commissie ziet dat Jeugdtheater Hofplein zich in de haarvaten van de Rotterdamse samenleving begeeft, en zich daarbij focust op gebieden waar weinig theater is, maar wel veel kinderen en jongeren.

Het beeld dat uit het plan naar voren komt, is van een organisatie die samenwerkingen opzoekt op het moment dat het voor de organisatie opportuun is. Dat is niet onlogisch, maar ook wat reactief. Op het gebied van ketenverantwoordelijkheid wordt er meer van Jeugdtheater Hofplein verwacht; er wordt geen beeld geschetst van de wijze waarop het zich verhoudt tot kleinere soortgelijke initiatieven.

Het pure innoveren heeft al in een eerdere planperiode plaatsgevonden. Het bestendigen en uitbouwen van de opgedane ervaringen en kennis lijkt nu meer centraal te staan. Hoe legitiem dat ook mag klinken: de commissie verwacht aandacht voor vernieuwing. Die is nu te gering. De veelzijdigheid van activiteiten is niet heel groot, ook qua programma en randprogramma. De commissie waardeert de aandacht voor de ontwikkeling van docenten en het aanbieden van stages; dat draagt bij aan een veerkrachtige sector. Dat geldt evenwel voor de doorontwikkeling van activiteiten naar en in andere wijken. Beide belangrijke aspecten van Jeugdtheater Hofplein worden door de commissie echter niet als innovatief beschouwd.

De toegankelijkheid van het aanbod, met aandacht voor diverse publieksgroepen en de focus op lichte cultuurgebruikers, toont dat de organisatie streeft naar inclusiviteit. Jeugdtheater Hofplein richt zich op een aantal heldere doelgroepen en definieert diversiteit breed: er is aandacht voor kinderen uit gezinnen die minder of geen geld te besteden hebben aan theater, er worden doventolken ingezet bij voorstellingen, en er is aanbod voor kinderen met een visuele beperking. Voor deze groep staat er een uitbreiding van binnenschoolse naar buitenschoolse activiteiten gepland. Jeugdtheater Hofplein presenteert ook een plan hoe de organisatie lichte doelgroepen nog beter gaat bereiken: door de doelgroep in de eigen omgeving op te zoeken en samen te werken met lokale partners, waaronder onderwijsinstellingen. De uitbreiding van het programma in de focuswijken is in dat opzicht een goede ontwikkeling. Jeugdtheater Hofplein wil de reeds ingeslagen weg volgen om tot een nog diverser team van makers en theaterdocenten te komen. De concrete stappen daarin worden summier weergegeven. Een pilot om jongeren meer inspraak te geven in de programmering zelf, legt de nadruk onbedoeld op een in het plan onderbelicht aspect van inclusiviteit: meerstemmigheid. De organisatie houdt het dicht bij zichzelf, en zou vaker andere stemmen aan de basis kunnen laten staan van de artistieke ontwikkeling. De pilot wordt gewaardeerd, met andere woorden.

Zakelijke kwaliteit

De commissie beoordeelt de zakelijke kwaliteit als goed. Jeugdtheater Hofplein heeft in de huidige cultuurplanperiode laten zien dat het in staat is om mee te bewegen met veranderde omstandigheden. De organisatie die er nu is lijkt volledig gericht op de kerntaken. Dat geeft vertrouwen. De Governance Code Cultuur wordt nageleefd, de organisatie is bezig met Diversiteit en Inclusie en toont aan hiermee verder te gaan. En er zijn grote stappen gezet op het gebied van fair pay, dankzij de algemeen bindende cao Kunsteducatie en een extra financiële impuls vanuit de gemeente.

Jeugdtheater Hofplein voegt die bijdrage in de meerjarenbegroting toe aan de post 'Totaal structureel gemeente Rotterdam Cultuurplan'. Het betrof echter een tijdelijke regeling. Op basis daarvan constateert de commissie dat er blijkbaar nog geen structurele oplossing is gevonden voor de situatie rond fair pay. Omdat het impulsbudget niet structureel is toegevoegd aan het budget van het Cultuurplan kan het voor Jeugdtheater Hofplein niet vanzelfsprekend zijn dat aanspraak opnieuw en nu vanuit het Cultuurplan gehonoreerd wordt. Jeugdtheater Hofplein presenteert echter geen Plan B, en reflecteert niet of nauwelijks op de situatie in de toelichting op de begroting.

Met het totale eigen vermogen en de goede liquiditeit lijkt Jeugdtheater Hofplein eind 2022 over toereikende financiële buffers te beschikken; de uitgangspositie is na een moeilijke periode goed. De keuzes voor de toekomst zijn ook helder. De begroting bevat een goed onderbouwde raming van de lasten voor de periode 2025-2028, en is een toereikende vertaling van de plannen. Wel is er sprake van een discrepantie tussen de geraamde ontwikkeling van het aantal bezoeken (plus 57 procent) en de geraamde ontwikkeling van de eigen inkomsten (plus 16 procent), die niet wordt toegelicht. Voor een gespecificeerde uitleg van de meerjarenbegroting verwijst Jeugdtheater Hofplein naar een meegestuurde

toelichting op de meerjarenbegroting 2025-2028. Deze bijlage is door de gemeente echter niet ontvankelijk verklaard, en is daarom niet aangeleverd bij deze commissie.

De inspanning van Jeugdtheater Hofplein voor continuïteit in bedrijfsvoering is beperkt. Jeugdtheater Hofplein rekent op een groei van de eigen inkomsten met 16 procent en een kostenstijging van 19 procent. Het verschil wordt overbrugd door de hogere aanvraag voor Cultuurplansubsidie en de subsidieaanvraag bij het Fonds voor Cultuurparticipatie. De afhankelijkheid van subsidies stijgt daarmee van 39 procent in 2022 naar 42 procent in 2025-2028. Met een gering geraamd bedrag aan bijdragen private middelen lijkt Jeugdtheater Hofplein de kansen om fondsen en sponsoring te werven niet voldoende te benutten.

Geadviseerd bedrag

De commissie heeft het bedrag van de regeling ten behoeve van ondersteuning in de naleving van de cao in de periode 2021-2024 voor Jeugdtheater Hofplein niet in het geadviseerde bedrag meegenomen. Die regeling was ook volgens opgave van de gemeente tijdelijk van aard. De organisatie vraagt aanvullend € 124.000,- extra om "... te voorzien in de toenemende vraag van deelnemers en publiek, en (...) een bijdrage (te leveren) aan de ambitie van B&W om (light users) te bereiken". De commissie adviseert om dit aanvullende bedrag te honoreren tegen het aandeel van de cultuurplansubsidie op de totale baten; voor de periode 2025-2028 is dat begroot op 40 procent. Dat bedrag à € 49.600,-, gevoegd bij het subsidiebedrag op het niveau van 2024, leidt tot een totaalbedrag van € 1.625.000,-.